

УДК 351.74:341.17(4)

Проневич Олексій Станіславович –

*доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник центру вивчення проблем
адаптації законодавства України до законодавства ЄС
Юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

Oleksii S. Pronevych –

*doctor of juridical sciences, professor,
senior research fellow of the
Center for Research of Issues Related to Approximation of Ukrainian Legislation
to the Legislation of the EU,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(60 Volodymyrska Street, Kyiv, Ukraine)*

Міністерство внутрішніх справ України як поліфункціональний орган публічної адміністрації: соціальна місія і стратегічні пріоритети

Стаття присвячена осмисленню доктринально-правових засад демонтажу пострадянської системи управління сферою внутрішніх справ, з'ясування специфіки підходу до визначення адміністративної правосуб'єктності Міністерства внутрішніх справ з особливою акцентуацією уваги на аналізі особливостей легального закріплення функцій, завдань і повноважень міністерства, а також артикуляції його соціальної місії та стратегічних пріоритетів.

Ключові слова: *Міністерство внутрішніх справ України, сфера внутрішніх справ, адміністративна правосуб'єктність, внутрішня безпека, протидія злочинності.*

Статья посвящена осмыслению доктринально-правовых основ демонтажа архаической постсоветской системы управления сферой внутренних дел, определению специфики подхода к определению административной правосубъектности Министерства внутренних дел с особой акцентуацией внимания на анализе особенностей легального закрепления функций, задач и полномочий министерства, а также артикуляции его социальной миссии и стратегических приоритетов.

Ключевые слова: *Министерство внутренних дел Украины, сфера внутренних дел, административная правосубъектность, внутренняя безопасность, противодействие преступности.*

O.S. Pronevych Ministry of Internal Affairs of Ukraine as a Multifunctional Body of Public Administration: Social Mission and Strategic Priorities

The article is devoted to comprehension of the doctrinal and legal principles of dismantling of the post-Soviet system of internal affairs management, elucidation of the specificity of the approach to the definition of administrative legal personality of the Ministry of Internal Affairs with a special emphasis on the analysis of the peculiarities of the legal consolidation of the functions, tasks and powers of the ministry, as well as the articulation of its social mission and strategic priorities.

It is stressed that the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is the pivotal central executive body in the field of internal security, counteraction to crime and provision of administrative services. The Europeanization of the Ministry as a multifunctional public administration body involves the implementation of the principles of the European concept of good governance, ensuring the center-right orientation of certain central executive bodies whose activities are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Internal Affairs. At the moment significant lacunae remain in determining the legal status of the Ministry of

Internal Affairs of Ukraine, which objectively predetermines the need for a modernization of the legal framework and a clear definition of the social mission.

Keywords: Ministry of Internal Affairs of Ukraine, sphere of internal affairs, administrative legal personality, internal security, counteraction to crime.

Постановка проблеми. Генеза управлінсько-правового концепту «внутрішні справи» пов'язана з реалізацією охоронної функції держави, що полягає у захисті та охороні конституційного ладу, забезпеченні законності і правопорядку, підтриманні громадського миру та спокою. Внутрішні справи охоплюють широкий спектр суспільних відносин, пов'язаних з охороною прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидією злочинності, забезпеченням внутрішньої безпеки, наданням адміністративних послуг населенню. Сфера внутрішніх справ є самостійним об'єктом публічного адміністрування. Управлінські відносини у сфері внутрішніх справ містять правозастосовний, правотворчий і сервісний компоненти, що водночас зумовлює пріоритетизацію ієрархічно-субординаційних відносин «влади-підкорення» та легітимізацію горизонтальних відносин рівності між суб'єктами. Феномен публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ першочергово розглядається крізь призму зовнішньоорганізаційної діяльності центральних органів виконавчої влади, наділених повноваженнями щодо формування і реалізації державної політики. Комплексний характер регульованих суспільних відносин і широкий діапазон використовуваних легітимних заходів адміністративно-правового примусу є важливими чинниками перманентного прагнення суспільства до оптимізації системи публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ. Особлива увага традиційно приділяється з'ясуванню специфіки управлінсько-правової природи профільного міністерства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній адміністративно-правовій науці не сформувалося традиції комплексного аналізу засад організації та функціонування Міністерства внутрішніх справ України як центрального органу виконавчої влади, уповноваженого на формування державної політики у сфері внутрішніх справ. Окремі аспекти проблеми досліджувалися В.А. Глуховею [1], М.В. Корнієнком [2], В.М.

Плішкіним [3], О.Г. Фроловою [4] та ін. Ознайомлення з їх науковим доробком дає підстави стверджувати про відсутність цілісного бачення сутності сучасної парадигми публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ та певну еkleктичність авторських узагальнень і висновків.

Невирішені раніше проблеми. Наразі зберігається необхідність уточнення місця і ролі реформованого Міністерства внутрішніх справ України у системі забезпечення внутрішньої безпеки, а також стану нормативно-правового регулювання координації і взаємодії центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ.

Метою статті є осмислення доктринально-правових засад демонтажу пострадянської системи управління сферою внутрішніх справ, з'ясування своєрідності підходу до визначення адміністративної правосуб'єктності Міністерства внутрішніх справ з особливою акцентуацією уваги на аналізі специфіки легального закріплення функцій, завдань і повноважень міністерства, а також артикуляції його соціальної місії та стратегічних пріоритетів.

Виклад основного матеріалу. Аксіоматично, що управління сферою внутрішніх справ здійснюється профільними центральними органами виконавчої влади (міністерствами внутрішніх справ, міністерствами внутрішніх справ та адміністрації тощо), яким притаманні ознаки ієрархізованої бюрократичної організації. Їх функції і завдання залежать від національних традицій державо-правового будівництва, форм державного правління та устрою, ступеня централізації механізму реалізації публічної влади, розвиненості інститутів громадянського суспільства тощо.

Демонтаж архаїчної системи управління сферою внутрішніх справ, базовим елементом якої було відчужене від суспільства Міністерство внутрішніх справ як «монопольний борець із

злочинністю», започатковано у контексті реалізації новітнього етапу адміністративної реформи. Інституційно-правові засади «інсталяції» модернової системи визначено Стратегією розвитку органів внутрішніх справ України та Концепцією першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ України, схваленими розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 № 1118-р. Засадничий характер мало твердження щодо неспроможності традиційного «міністерства міліції» комплексно реагувати на загрози у сфері публічної безпеки, а також «взаємодіяти з органами і підрозділами цивільного захисту та прикордонної служби, оперативно впливати на ситуацію силами та засобами територіальних управлінь». У першу чергу йшлося про заскорузлість і роздутість управлінського апарату, політичну вмотивованість призначень на керівні посади та корумпованість, дублювання функцій і не виправдану внутрішню конкуренцію між окремими органами та службами, однобоко орієнтовану на «жорстке реагування в умовах масових заворушень» модель охорони публічного порядку, культивування персоналом органів правопорядку притаманних військовим стандартів поведінки з учасниками масових заходів, непропорційність функціонального навантаження та абсолютизацію кількісних критеріїв оцінювання ефективності правоохоронної діяльності, непрозорість діяльності органів внутрішніх справ, недодержання працівниками деонтологічних стандартів професійної діяльності та поведінки, недооцінку позитивного потенціалу зовнішньої комунікації та налагодження партнерської взаємодії з населенням, хронічне недофінансування і недосконалість системи оплати праці, низький рівень соціального та правового захисту персоналу тощо. Зважаючи на гостроту накопичених управлінських проблем, одним із стратегічних напрямів реформи системи охорони правопорядку було визначено оптимізацію структури МВС на таких засадах: розбудови міністерства як «системи самостійних органів виконавчої влади» у форматі цивільного та відкритого «Home office»; делегування міністерству повноваження щодо спрямування і координації діяльності окремих центральних органів виконавчої влади (Національної поліції,

Національної гвардії, прикордонного і міграційного відомств, служби цивільного захисту тощо), що зберігають організаційно-управлінську та фінансову самостійність; розмежування політичної відповідальності керівництва МВС та відповідальності керівників центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується міністром внутрішніх справ; пріоритетизації законодавчого закріплення деталізованого переліку функцій, завдань і повноважень з метою зменшення ризику зловживання дискреційними повноваженнями працівниками органів правопорядку; суттєвого посилення соціально-сервісного компоненту діяльності міністерства; унеможливлення використання органів правопорядку у політичних, приватних або комерційних інтересах; алгоритмізації дій посадових осіб у штатних і позаштатних ситуаціях; забезпечення міністерством взаємодії підрозділів різного відомчого підпорядкування для розв'язання актуальних проблем на загальнонаціональному і регіональному рівнях; переважне спрямування ресурсів міністерства на задоволення потреб населення на рівні територіальних громад; запровадження моделі «Community policing», орієнтованої на сприяння територіальним громадам у сфері публічної безпеки; мінімізації витрат на утримання управлінського апарату внаслідок «запровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління» тощо [5].

Відповідно до пункту 1 чинного Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878, МВС визначено «головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах: забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб,

а також гідрометеорологічної діяльності; міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів» [6]. Цією нормою фактично закріплено суттєве розширення компетенції міністерства, яке раніше позиціонувалося виключно як наділене потужним репресивним/інтервенційним потенціалом вузькопрофільоване «міліцейське» відомство (так, наприклад, згідно з пунктом 1 Положення про МВС України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 № 1386, міністерство повинно було зосереджуватися на формуванні і реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, захисту об'єктів права власності, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, безпеки дорожнього руху, громадянства, імміграційної та паспортної роботи, протидії незаконній міграції [7]).

До компетенції Міністерства внутрішніх справ України віднесено формування державної політики лише в окремих сферах комплексного державно-компетенційного сегменту «внутрішні справи». Такий підхід загалом корелюється із задекларованим прагнення розбудувати міністерство як багатогалузеве цивільне відомство європейського зразка, однак неповною мірою враховує специфіку організаційної побудови профільних міністерств провідних демократій. Так, компетенція Міністерства внутрішніх справ Федеративної Республіки Німеччини поширюється на ключові сфери внутрішнього життя, а саме: внутрішню безпеку; паспортизацію, видачу посвідчень особи, реєстрацію населення; публічну службу; організацію публічного управління; статистику; справи церкви та релігійних організацій; справи щодо переселення, інтеграції та національних меншин; політичну освіту; спорт.

Аналіз специфіки визначення адміністративної правосуб'єктності Міністерства внутрішніх справ України дає підстави стверджувати таке:

- зміст і спрямованість системи публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ залежить від вичерпності артикуляції та легітимізації мети, функцій і завдань Міністерства внутрішніх справ. Натомість ознайомлення з чинним

Положенням про МВС України свідчить про використання неусталених дефініцій («сервісні послуги», «надання адміністративних та інших платних послуг», «працівники МВС» тощо), розмитість мети та функцій цього центрального органу виконавчої влади, контрверсійність формулювання його завдань і повноважень;

- на нашу думку, мета діяльності МВС України має бути концентровано визначена у контексті забезпечення громадського миру і спокою, законності та правопорядку, протидії правопорушенням і викорінювання соціальних патологій, усунення реальних і потенційних загроз/небезпек для індивідуального та загального блага, забезпечення нормальної життєдіяльності суспільства та кожної людини;

- функції є відособленими та однорідними стратегічними напрямками діяльності органу публічної адміністрації. Вони поділяються на загальні, спеціальні (основні) і забезпечувальні. Зумовлені специфікою об'єкту управління спеціальні (основні) функції забезпечують організуючий вплив на визначені сфери соціальної дійсності, сприяють реалізації задекларованих цілей і завдань суб'єктів управління. У Положенні про МВС України функції міністерства не виокремлено, що зумовлює необхідність їх контекстного визначення. Вважаємо необхідним легально закріпити такі притаманні Міністерству внутрішніх справ України спеціальні (основні) функції: забезпечення внутрішньої безпеки; підтримання правопорядку; протидії злочинності; захисту державного кордону; цивільного захисту; вжиття заходів у сфері міграції (імміграції та еміграції); надання окремих адміністративних послуг; координації діяльності уповноважених суб'єктів у сфері у сфері забезпечення публічної безпеки;

- підхід до формулювання основних завдань Міністерства внутрішніх справ України (як визначеного і запланованого для виконання ним обсягу роботи) шляхом механічного поєднання завдань центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ (Національної поліції України, Державної служби з надзвичайних ситуацій України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної міграційної служби України, Національної гвардії України, Головного сервісного центру МВС України, територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління міністерства), є методологічно необґрунтованим. Згідно зі статтею 7 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» прямо передбачено, що основними завданнями міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує

державну політику в одній чи декількох сферах (областях діяльності уповноважених суб'єктів управління), є: забезпечення нормативно-правового регулювання; визначення пріоритетних напрямів розвитку; інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики; узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України на розгляд Президентів України та Кабінету Міністрів України; забезпечення здійснення соціального діалогу на галузевому рівні; здійснення інших завдань, визначених законами України [8]. Натомість відповідно до пункту 3 Положення про МВС України основні завдання міністерства формально визначено лише у контексті «забезпечення формування державної політики» в окремих сферах (зазначимо, що лінгвісти тлумачать у широкому сенсі поняття «формування» як дію за значенням формувати, тобто надавати чому-небудь певної форми (завершеності, визначеності), а поняття «реалізація» визначається ними як дія за значенням реалізувати, тобто здійснювати, робити реальним, втілювати у життя). Реалізація ж державної політики у цих сферах віднесена до компетенції центральних органів виконавчої влади, діяльність яких «спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ». Таким чином нівелюється можливість активної участі Міністерства внутрішніх справ України в реалізації державної політики у сферах його інституційної відповідальності (принагідно зауважимо, що компаративний аналіз чинних положень про інші багатогалузеві міністерства свідчить про існування тренду щодо формулювання їх завдань в широкому контексті «забезпечення формування і реалізації державної політики» у визначених сферах відповідальності навіть за наявності спеціалізованих центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується профільними міністрами). Водночас наголошуємо, що дотичність міністерства до забезпечення узгодженої реалізації державної політики опосередковано підтверджена при визначенні повноважень міністра внутрішніх справ. Так, відповідно до підпункту 3 пункту 11 Положення про МВС України міністр «спрямовує та координує діяльність визначених Кабінетом Міністрів України центральних органів виконавчої влади, зокрема: забезпечує формування державної політики у сферах, визначених цим Положенням, та контролює її реалізацію; визначає пріоритетні напрями роботи центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр, та шляхи виконання покладених на них

завдань, затверджує плани роботи таких центральних органів виконавчої влади тощо [7];

- вважаємо нагальною необхідністю конкретизувати основні завдання Міністерства внутрішніх справ України, які обов'язково мають містити координаційний компонент, оскільки міністерство надає методичну допомогу суб'єктам забезпечення внутрішньої безпеки, здійснює моніторинг, нагляд і координацію діяльності уповноважених органів публічної адміністрації у сфері протидії злочинності, забезпечує підготовку і реалізацію спрямованих на профілактику правопорушень і соціальних патологій загальнонаціональних програм/ініціатив, уніфікацію стандартів підготовки і підвищення кваліфікації персоналу органів правопорядку тощо;

- повноваження МВС України доцільно структурувати за двома базовими ознаками, а саме: повноваження загального характеру, апріорі притаманні міністерству як головному органу публічної адміністрації; максимально деталізовані повноваження, визначені за предметом правового регулювання у межах кожної з віднесених до компетенції міністерства сфер управління. Особлива увага повинна бути приділена формулюванню повноважень міністерства щодо: здійснення контрольно-наглядової діяльності; виконання соціально-сервісної функції; забезпечення ефективної координації діяльності Національної поліції, Національної гвардії, прикордонної та міграційної служб, служби з надзвичайних ситуацій; налагодження партнерської взаємодії з органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства; здійснення міжнародного співробітництва з віднесених до його компетенції питань.

Зауважимо, що зберігається нагальна необхідність конструювання і закріплення лаконічного за формою та вичерпного за змістом компетенційно-ціннісно-мотиваційного мотто (девізу і цінностей) міністерства як концентрованого меседжу суспільству щодо його соціальної місії (на кшталт мандатів і візій, проголошених Міністерством юстиції України або Міністерством освіти і науки України). Формальне визначення мотто набуває особливої значущості у контексті виокремлення індикаторів/маркерів заміру ефективності та соціальної акцептованості діяльності міністерства, ствердження партнерських відносин між органами правопорядку та населенням, чіткішої артикуляції морально-етичних імперативів професійної діяльності і поведінки персоналу. На нашу думку, його

формулювання має здійснюватися з урахуванням особливої ролі міністерства у формуванні безпечного життєвого середовища, превенції правопорушень і соціальних патологій, виявлення та оперативної нейтралізації загроз у сфері внутрішньої безпеки, ангажуванні населення до охорони правопорядку, наданні екстреної допомоги населенню у надзвичайних ситуаціях та якісних адміністративних послуг у штатному режимі.

Безумовно, при конструюванні мотто мають бути ураховані положення Стратегії розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, затвердженої Кабінетом Міністрів України на засіданні від 15 листопада 2018 року, щодо: принципів забезпечення реалізації задекларованої цілі (служіння суспільству, підзвітність і демократичний цивільний контроль, залучення суспільства до створення безпечного середовища, сучасні практики управління, інформатизація діяльності); стратегічних пріоритетів системи МВС (безпечне середовище, протидія злочинності, додержання і забезпечення прав людини органами системи МВС, ефективне інтегроване управління кордонами і збалансована міграційні політика, якість і доступність послуг, ефективне врядування, прозорість і підзвітність, розвиток кадрового потенціалу та соціальний захист працівників) [9].

Водночас зазначимо, що аналіз тексту Стратегії розвитку МВС України свідчить про дискусійний характер окремих концептів. На нашу думку, задеклароване прагнення до модернізації системи публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ як важливого компоненту сектору національної безпеки зумовлює необхідність «ревізії» положень щодо:

- цілі Стратегії (наразі артикульовано амбітну глобальну мету «створення безпечного середовища для існування та розвитку вільного суспільства через формування та реалізацію державної політики у сфері внутрішніх справ», що досяжна лише внаслідок консолідованої взаємодії усіх уповноважених органів публічної адміністрації, неурядових інституцій і громадян. Натомість мета повинна бути визначена у контексті підвищення інституційної спроможності МВС України. Також наголошуємо, що «зміцнення довіри до органів

системи МВС з боку суспільства» не може тлумачитися як складова цілі Стратегії, оскільки має розглядатися виключно як наслідок реалізації міністерством визначеної соціальної місії);

- виокремлення підходів до реалізації цілі Стратегії (закріплені підходи не мають системного характеру, є внутрішньо суперечливими. Так, недостатньо корелюються підходи «служіння суспільству» і «залучення суспільства до процесу створення безпечного середовища», оскільки служіння ґрунтується на визнанні примату інтересів громадян як платників податків і водночас замовників послуг у сфері внутрішньої безпеки, а залучення (рекрутування) містить компонент примусу у системі відносин «держава – суспільство». Підзвітність і цивільний демократичний контроль тлумачиться звужено. У документі наголошується виключно на посиленні статусу Міністерства внутрішніх справ як суб'єкта контролю над органами системи МВС. Натомість не йдеться про використання потенціалу інших суб'єктів цивільного демократичного контролю за діяльністю як окремих органів системи МВС, так й міністерства у цілому);

- формулювання стратегічного пріоритету системи МВС «ефективне врядування, прозорість і підзвітність» (не враховано європейську концепцію належного врядування, що визначає службову роль публічної адміністрації у демократичній державі. Тому доцільно акцентувати увагу на закріпленні загальних принципів належної управлінської поведінки, а саме: відповідності легітимним очікуванням, послідовності та інформування; неприпустимості дискримінації; співвіднесення заходів, що вживаються, з метою, яка має бути досягнута; неупередженості та незалежності; розумності строків прийняття рішень; аргументованості рішень; негайного повідомлення про прийняте рішення; захисту персональних даних).

У Стратегії розвитку МВС України належним чином не відображено важливі управлінські тренди децентралізації влади, демілітаризації органів охорони правопорядку, муніципалізації поліцейської діяльності, приватизації окремих завдань суб'єктів правоохоронної діяльності тощо.

Висновки. Резюмуючи, констатуємо, що публічне адміністрування у сфері внутрішніх справ є особливим видом владно-розпорядчої діяльності уповноважених органів публічної влади, спрямованим на виявлення, ідентифікацію та нейтралізацію реальних і потенційних загроз для охоронюваного блага, забезпечення нормальної життєдіяльності суспільства та кожної окремої людини. Міністерство внутрішніх справ України є стрижневим центральним органом виконавчої влади у сфері внутрішньої безпеки, протидії злочинності і надання адміністративних послуг. Європеїзація міністерства як поліфункціонального/багатогалузевого органу публічної адміністрації передбачає підвищення

рівня координації органів системи МВС і посилення людиноцентристської спрямованості його діяльності. Перспектива вдосконалення нормативно-правового регулювання адміністративної правосуб'єктності МВС України полягає в актуалізації його мети, функцій, завдань і повноважень. Важливо, аби зазначені «статусні маркери» артикулювалися у межах парадигми забезпечення внутрішньої безпеки, протидії правопорушенням, викорінення соціальних патологій, створення комфортного життєвого середовища.

Список використаних джерел:

1. Глуховець В. Окремі питання подальшого розвитку системи МВС України у світлі проведення реформування правоохоронної сфери держави / В. Глуховець // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 1. – С. 124-127.
2. Корнієнко М. В. Деякі проблеми реформування Міністерства внутрішніх справ України / М. В. Корнієнко // Право і суспільство. – 2015. – № 6. – С. 140-144.
3. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / В. М. Плішкін. – К. : Нац. акад. внутр. справ України, 1999. – 702 с.
4. Фролова О. Г. Новітня методологія в управлінні в органах внутрішніх справ / О. Г. Фролова. – Донецьк : Донецьк. ін-т внутр. справ МВС України, 2001. – 312 с.
5. Питання реформування органів внутрішніх справ України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року № 1118-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1118-2014-%D1%80>.
6. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>.
7. Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2006 року № 1386 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/50038495>.
8. Про центральні органи виконавчої влади : закон України від 17 березня 2011 року № 3146-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
9. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року : затверджена на засіданні Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm.

References:

1. V. Hlukhoveria, Okremi pytannia podalshoho rozvytku systemy MVS Ukrainy u svitli provedennia reformuvannia pravookhoronnoi sfery derzhavy / V. Hlukhoveria // Pidpryiemnytstvo, hospodarstvo i pravo. – 2017. – No. 1. – Pp. 124-127.
2. M. V. Korniienko, Deiaki problemy reformuvannia Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy / M. V. Korniienko // Pravo i suspilstvo. – 2015. – No. 6. – Pp. 140-144.

3. V. M. Plishkin, *Teoriia upravlinnia orhanamy vnutrishnikh sprav* : pidruchnyk / V. M. Plishkin. – K. : Nats. akad. vnutr. sprav Ukrainy, 1999. – 702 p.
4. O. H. Frolova, *Novitnia metodolohiia v upravlinni v orhanakh vnutrishnikh sprav* / O. H. Frolova. – Donetsk : Donetsk. in-t vnutr. sprav MVS Ukrainy, 2001. – 312 s.
5. Pytannia reformuvannia orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 zhovtnia 2014 roku No. 1118-r [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1118-2014-%D1%80>.
6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2015 roku No. 878 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>.
7. Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 4 zhovtnia 2006 roku No. 1386 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/50038495>.
8. Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady : zakon Ukrainy vid 17 bereznia 2011 roku No. 3146-VI [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
9. Stratehiia rozvytku systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy do 2020 roku : zatverdzhena na zasidanni Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 lystopada 2017 roku [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm.